

INSPIRATIEFICHE

Driekoningen

Driekoningen
vandaag

Driekoningen bestaat uit 19e en 20e eeuwse rijwoningen en enkele campusontwikkelingen zoals t.h.v. de Jos Van Geellaan. Dit districtsdeel is gesitueerd tussen Rivierenhof, Arenaweide en Eksterlaar. Driekoningen wordt doorsneden door twee invalswegen naar het stadscentrum: de Herentalsebaan en Boterlaarbaan.

 In Driekoningen is er 16,0 m² groen per inwoner. D.i. meer dan de minimumnorm (4m²/inw). Kleine delen vallen wel in tekortzones waar geen bouwblokgroen is. Buurtgroen-tekortzones zijn er niet. Driekoningen bestaat uit 66% verharding, 13% publiek groen, 19% groene tuinen en 2% groene voortuinen.

 Vandaag is er in normale omstandigheden in Driekoningen geen overstromingsrisico vanuit de waterlopen. De meeste straten kampen vanuit de riolering wel met wateroverlast. Het districtsdeel warmt op (5°C > Antwerps gemiddelde) maar koelt 's nachts weinig af (<4°C). Dankzij groengebieden Rivierenhof en Arenaweide komt er frisse lucht in heel Driekoningen maar i.f.v. afkoeling is ontharding aangewezen. (Analysenota, 2018, p134-135)

 In Driekoningen zijn er i.f.v. groentekorten, natuur en waterhuishouding kansen voor nieuwe groene plekken. Een aaneenschakeling van bestaande en nieuwe groene plekken tussen Rivierenhof en de andere parken kan zorgen voor een groene dooradering van dit districtsdeel. (Visienota, 2019, p14-15)

Er is in Driekoningen voldoende groen per inwoner en enkele opportuniteiten kunnen de spreading en samenhang van de groenstructuur verbeteren. De nadruk ligt vooral op het onderling verbinden van bestaande en nieuwe groengebieden tot een netwerk.

verzegeling 66%	publiek groen 13%	voortuin 2%
	16,0 m ² /	tuin 19%

	groen/inw	Behoud bestaand groen
	tekortzone	Tekortzones opgelost d.m.v. 1 extra bouwblokpark
	natuur	verbeteren bereikbaarheid Rivierenhof
	opwarming	1 extra koelteplek (< 0,5 ha)
	watervelig	0,1 ha groene bufferruimte voor water
	verzegeling	Een zachte verbinding tussen Arenaweide, St-Rochus en Eksterlaar

INDICATOREN

2 VAARTWEG

De Vaartweg vormt een groene overgangszone tussen de Schijnvallei (Rivierenhof) en de wijk Driekoningen. De straat zelf heeft de potentie om een groene en trage verbinding te vormen tussen de parktoegang ter hoogte van de Sterckshoflei en het park Groot Schijn (Ruggeveldlaan). Dit kan o.a. door een groene inrichting van het straatprofiel en de verruigde achterkanten van de aangrenzende percelen te transformeren naar een aantrekkelijke open groenzone. Ter hoogte van Papegaaienhof kan een missing link opgelost worden door de trage verbinding naar de Ruggeveldlaan door te trekken.

1 PARK HERENTALSEBAAN

In het bouwblok tussen de Herentalsebaan en Boterlaarbaan is een open ruimte aanwezig (sportveld). Als de sportfunctie uitdooft is er een opportuniteit om het gebied open te stellen en her in te richten als park. Daarmee kan een tekortzone opgelost worden. De smalle noordzuid-gerichte doorsteek kan dan royaler gemaakt worden en mee integreren in een parkinrichting. Door de groene plek groter te maken (> 0,5 ha) kan ze ook als stapsteen en waterbuffer functioneren. Daarvoor is een goede verbinding met de groene berm aan de Vaartweg van belang. Deze fungeert als voorportaal van de Schijnvallei: zowel voor fauna als water is het een verzamelstrook die naar de toegangen van het park leidt.

3 GROENE LINK ARENA - EKSTERLAAR

Tussen de Arenaweide en het recente Eksterlaarpark zijn verschillende losse groenfragmenten aanwezig. Een echte verbinding ontbreekt echter. Door de geïsoleerde groene plekken aan St-Rochus en Den Tip met elkaar en met de grotere groengebieden van de Arenaweide en Eksterlaar te verbinden kan een groene link gecreëerd worden. Zowel aan de Van Den Hautelei als Dascottelei kunnen op strategische locaties groene doorsteken doorheen de bebouwingswanden gemaakt worden via open zones tussen de bebouwing. Dit kan via de Karel Govaertsstraat en via de scholen TipTop en Andromeda.

BIODIVERSITEIT

De Schijnvallei begrenst Driekoningen aan de noordzijde met daarin het Rivierenhof als ecologisch kerngebied. In dit landschap zijn bos/park, grasland en moeras dominant. De Schijnvallei wordt door de berm van de E313 bijna volledig van Driekoningen afgesneden.

De waardevolle soorten uit het landschap begeven zich niet in het stenige woongebied. De meelifende en de stadspecifieke soorten, zoals bijen, egels, mezen en merels, zullen zich wel in het bouwweefsel verplaatsen. Groene tuinen en microgroen zijn nuttig als trajecten waarlangs ze kunnen migreren.

Driekoningen

ideeën voor een groen raster St-Rochus

A OPEN ST-ROCHUS

D.i. een groen binnengebied bij de kerk. Het begraafpark is al publiek toegankelijk maar heeft slechts één toegang. Aangrenzend is er een open ruimte van een jeugdbeweging met een potentiële doorsteek naar Karel Govaertsstraat. Door de groene plekken te verbinden ontstaat een grotere samenhangende groene plek met betere bereikbaarheid.

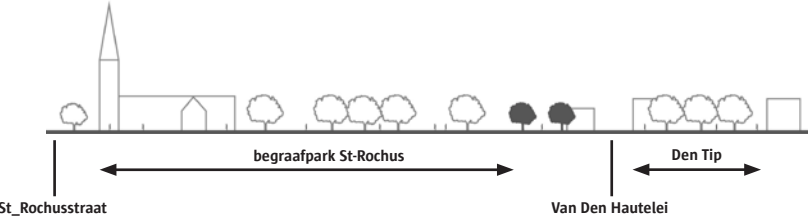
A1 Door de site van de jeugdbeweging open te stellen en te integreren bij het begraafpark kan het groen ontsnipperd worden. Een extra toegang naar de Karel Govaertsstraat kan voor een betere bereikbaarheid van het park zorgen en een missing link oplossen (1a)

B VAN DEN HAUTELEI

De gesloten woningenrij in de Van Den Hautelei is gesitueerd tussen de parken St-Rochus en Den Tip. Het is een barrière in het lokale micronetwerk.

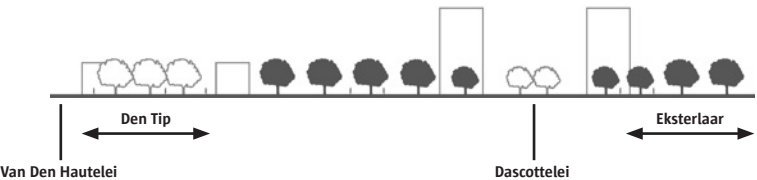
B1 Een groene doorsteek door de woningenrij kan St-Rochus en Den Tip met elkaar verbinden (1a).

C DOORSTEK DASCOTTELEI

Vanuit Den Tip en de Karel Govaertsstraat zijn onbebouwde trajecten aanwezig door het bouwblok tussen de Van Den Hautelei en Dascottelei. Vanaf Den Tip loopt een traject door de sites van de school Andromeda en één appartementsgebouw. Vanaf de Karel Govaertsstraat is er een kleine binnenstraat. Dit traject sluit aan op een nieuwe appartementen-ontwikkeling langs de Dascottelei. Beide trajecten kunnen het groene netwerk tussen Den Tip en Eksterlaar vervullen.

C1 Openstellen/vergroenen Andromeda-traject kan een missing link oplossen.
C2 Openstellen/vergroenen binnenstraat-traject kan een missing link oplossen.

F ROCHUSSTRAAT

Deze noordzuid-gerichte woonstraat vormt een verbinding tussen Boekenbergpark, St-Rochus en de Vaartweg. Profiel 14m breed met aan beide zijden parkeerstroken. Hoofdzakelijk grijze inrichting met weinig publieke groenelementen (bomen small).

F1 Het straatprofiel kan vergroend worden i.f.v. beeldkwaliteit, stedelijke natuur en verkoeling. Daarbij een voorkeur voor een symmetrisch profiel met schaduwvormend groen aan beide straatzijden en groene parkeervakken.

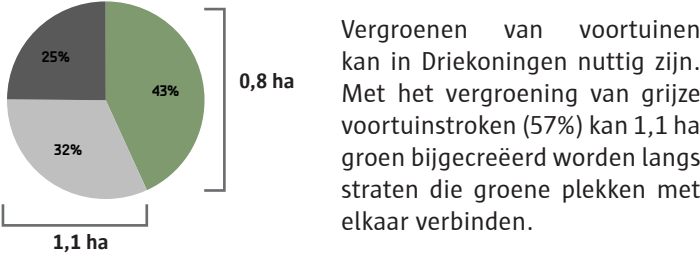
D DASCOTTELEI

Ter hoogte van de Schogge- en de Vuurwerkstraat zijn oversteekplaatsen in de Dascottelei aanwezig. I.f.v. nieuwe kruisende groene trajecten, die vanuit St-Rochus op beide straten aansluiten, kan de herkenbaarheid/veiligheid ervan nog verbeteren.

D1 Door de oversteekplaats t.h.v. de Vuurwerkstraat te vergroenen kan deze meer zichtbaar en veiliger worden.
D2 Door de oversteekplaats t.h.v. de Schoggestraat te vergroenen kan deze meer zichtbaar en veiliger worden.

G VOORTUINEN

Voortuinstroken komen vooral in het gebied rond de St-Rochuskerk voor of langs de grotere assen (Dascottelei en Boterlaarbaan). Overal zijn ze bedreigd door een toenemende verhardingstendens. 43% van de voortuinen is nog groen (0,8 ha). Door individuele voortuinen te vergroenen kunnen ze het groene micronetwerk ondersteunen. Meer groene voortuinen samen hebben een groter afkoelend en infiltrerend vermogen.

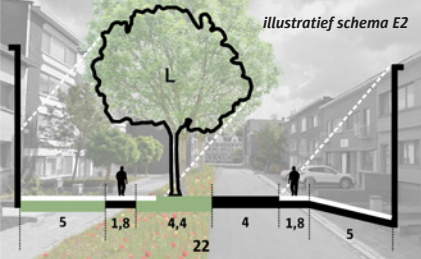
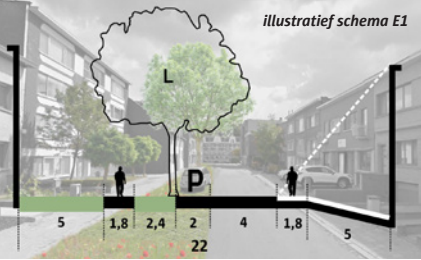
G1 Eigenaars stimuleren en ondersteunen om resterend groen te behouden en grijze voortuinen terug te vergroenen helpt klimaat en stedelijke natuur te versterken.

E KAREL GOVAERTSSTRAAT

Woonstraat die een verbinding vormt tussen St-Rochus en Den Tip. Profiel 12m breed. Met een hoofdzakelijk grijze inrichting heeft de straat momenteel geen rol in het groene micronetwerk. Door de nodige mobiliteitsruimte te combineren met meer groen kan de straat ook bijdragen aan stadsnatuur en verkoeling. Gefaseerde aanpak mogelijk: eerst stuk berm met strategische bomen (large) naast groene parkeervakken, groeiscenario naar volledige brede bomenrijke berm in combinatie met alternatief buurtparkeren. Voorkeur voor asymmetrisch straatprofiel met berm en schaduwvormende bomen aan de noordkant. Zuidkant rijweg i.f.v. de meeste inritten.

E1 Smalle berm met strategische bomen aan de noordkant kan een aanzet voor verkoeling en beeldkwaliteit geven.

E2 Volledige groene berm met veel bomen kan de opwarmende oppervlakte beperken en een koele verbinding creëren.

- 3x groen traject openstellen
- barrière opheffen door doorsteek
- 2x woonstraat vergroenen
- 2x grijze barrière verzachten
- voortuinen vergroenen

	groen/inw	Bouwblok- en buurtgroen statusquo
	tekortzone	Bouwblok- en buurttekortzones statusquo
	natuur	Betere doorwaadbaarheid weefsel door 3 verbonden stapstenen
	opwarming	Betere toegankelijkheid koelteplekken
	waterveilig	Waterhuishouding statusquo
	verzegeling	Een zachte verbinding tussen Arenaweide, St-Rochus en Eksterlaar

IMPACT

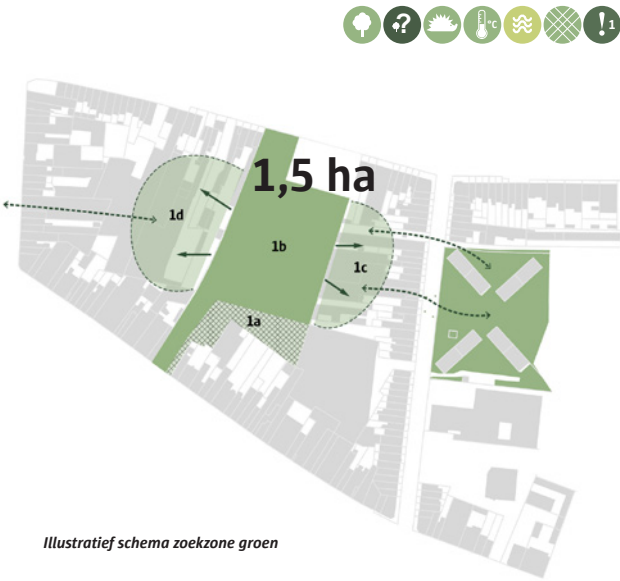
Driekoningen

ideeën voor een parkrand aan de Vaartweg

 A HERENTALSEBAANPARK

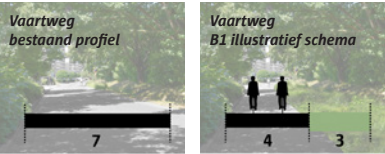
D.i. een groot bouwblok tussen de Herentalse- en Boterlaarbaan met binnenin een geprivatiseerde open ruimte (voetbalveld), gekoppeld aan een publieke doorsteek. Aangrenzend aan beide kanten van de plek zijn er grote sites met verharde open ruimte of loodsen. De pocketparking wordt op korte termijn uitgebreid. Als de sportfunctie uitdooft zijn er opportuniteiten om het binnengebied publiek open te werken met een kwalitatievere doorsteek en 1,5 ha toegankelijk groen. Zo kan de plek een onderdeel worden van het groen netwerk.

- A1** Door het openstellen van de groenzone (0,7 ha) als publiek park met een aangename doorsteek kan een groentekortzone opgelost worden (1b). Vergroenen van de parking (1a) draagt bij tot het verkoelend effect.
- A2** Door de groenzone verder uit te breiden tot 1,5 ha (1c en 1d) kan er voldoende m² publiek groen in Driekoningen gegarandeerd worden.

 B VAARTWEG

Straat met profielbreedte 7m, maar nauwelijks een rol i.f.v. de aangrenzende percelen. Overmaat aan verharding. Er loopt een fietsostrade langs het traject. Potentie tot omvorming naar trage weg met beperkte ontsluitende rol voor enkele woningen. Ontsluiting bedrijven aan kop van straat afkoppelen.

- B1** Ontharden en vergroenen van het profiel kan bijdragen aan een kwalitatieve trage verbinding.

 D DOORSTEEK

Private ontsluiting van serviceflats en een diensten-centrum t.h.v. Papegaaienhof. Geen verbinding met Vaartweg. Missing link in traag en groen netwerk. Potentiële verbinding tussen de parkrand en de Ruggeveldlaan.

- D1** Het publiek openstellen van bestaande infrastructuur en het verbinden ervan met de Vaartweg kan een missing link oplossen.

 C GROENE VERBINDINGEN

De Isidoor Opsomerstraat is een woonstraat in het verlengde van de trage doorsteek naast het Herentalsebaanpark. Dit is deel van een rechtstreekse verbinding tussen Boekenbergpark, St-Rochus en de Vaartweg . Profielbreedte 14m. Overmaat aan verharding en geen publieke groenelementen. Potentie tot vergroening om de relatie tussen de groene plekken te optimaliseren i.f.v. stedelijke natuur en klimaat.

De Vaartweg heeft geen verbinding met de Ruggeveldlaan en eindigt abrupt ter hoogte van Papegaaienhof. Potentie om via de woonzorgcampus een traag traject te creëren tussen de parkrand en Park Groot Schijn.

- C1** Het straatprofiel van de Isidoor Opsomerstraat vergroenen met schaduwbomen en groene parkeervakken/berm kan de groene verbinding versterken.
- C2** Het doortrekken van een traag traject vanuit de Vaartweg naar de Ruggeveldlaan kan een missing link oplossen.

 E ESDOORNDREEF

Bestaande dreef met esdoornen. De straat brengt koelte vanuit de parkrand dieper in het woonweefsel. Geen rechtstreekse link met andere groene plekken, wel indirect met de nieuwe groene zone aan de Jos Van Geellaan.

- E1** Het groene netwerk kan duurzaam in stand gehouden worden door het aanwezige groen te behouden en kwalitatief te beschermen.

 F BUFFERSTROOK

Aan de zijde van de Vaartweg zijn de meeste gronden nog onbebouwd. Deze open zone heeft een waterverzamelende en afkoelende rol t.a.v. de omgeving. Om deze functies blijvend op te nemen kan verzegeling er beperkt worden en de continuïteit van de strook behouden blijven.

- F1** Door de gronden (juridisch) te vrijwaren als groengebied kan hun ondersteunende rol t.a.v. de omgeving gegarandeerd worden.
- F2** Door een optimalere inrichting van het gebied kunnen de waterbuffering en verkoeling versterken.

 G GROENE PARKINGS

Sites met grote sterk verharde parkings, zowel in open lucht als in gebouwconstructie. De verharde oppervlakten belemmeren de verkoelende impact van de groene parkrand en beperken tevens het infiltrerend vermogen op een cruciale locatie.

- G1** Rekening houdend met de nodige parkeerbalans kan het ontharden en vergroenen van deze parkeerterreinen de verkoeling en waterinfiltratie verbeteren. Door parkeerplaatsen te combineren met bomen of groene daken en gevels toe te passen kan minder warmte-absorptie en meer schaduwvorming gegarandeerd worden. Tastbaar effect kan gerealiseerd worden door minstens 25% ontharding en/of vergroening van constructies.

 H GEBOUWGROEN

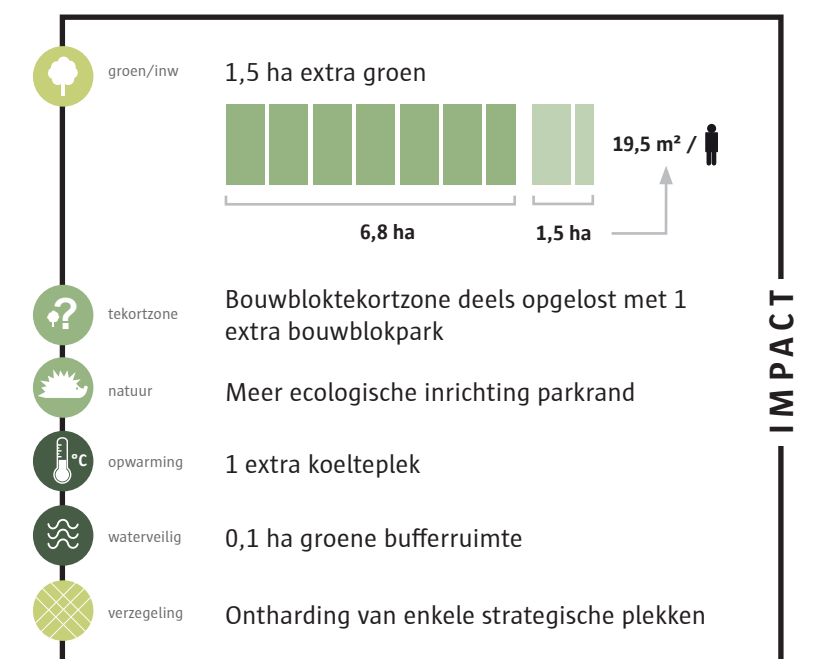
Volledige wijk met dominant vroeg 20e eeuwse woningen en recente woon(zorg)campussen. Grijze inrichting van de open ruimte (o.a. hellende voortuinstraken,...). Ontbreken van microgroen ondermijnt de beeldkwaliteit, doorwaadbaarheid en klimaatresistentie. Specifiek wordt de gunstige invloed van de groene parkrand beperkt.

- H1** Toepassen van microgroen (groene gevels, groene daken, groenslingers, tegeltuinen,...) kan opwarming beperken en bijdragen aan een vertraagde waterafvoer.

- structurele as groen inrichten
- 2x groene plekken verbinden
- groene doorsteek via openstelling site
- groen beschermen en versterken
- 4x watervertraging voorzien
- 2x parking vergroenen
- project winwin groen-grijs
- microgroen voorzien

Driekoningen

